

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype:	Vedtakssak
Møtesaksnr.:	V-sak 6
Møtenr.:	6/2013
Møtedato:	22.10.2013
Notatdato:	10.10.2013
Arkivsaksnr.:	
Saksbehandler:	ØPA

SAKSTITTEL: STATSBUDSJETTET 2015 – BUDSJETTFORSLAG FOR UIO

I henhold til tildelingsbrevet for 2013 skal budsjettforslag 2015 sendes Kunnskapsdepartementet innen 1.november 2013. Kunnskapsdepartementet bruker satsningsforslagene utenfor rammen som del av grunnlaget for arbeidet med statsbudsjettet.

UiOs utkast til innspill til statsbudsjettet for 2015 følger vedlagt. Det foreslås tre hovedsatsinger; økt grunnfinansiering, infrastruktur og frie forskningsmidler. Samlet foreslås det økning på 550 mill. kroner til UiO og 500 mill. kroner til sektoren for 2015.

UiOs argumentasjon og prioriteringer fremkommer i vedlagte utkast til brev til departementet. Vedlegget til budsjettbrevet utdyper de forhold som er prioritert i brevet til KD.

Til orientering er også vedlagt utdrag om Kunnskap fra den politiske plattformen for en regjering utgått av Høyre og Fremskrittspartiet.

”Universitetsstyret slutter seg til universitetsdirektørens fremlagte prioriteringer til satsningsforslag utenfor rammen for 2015”.

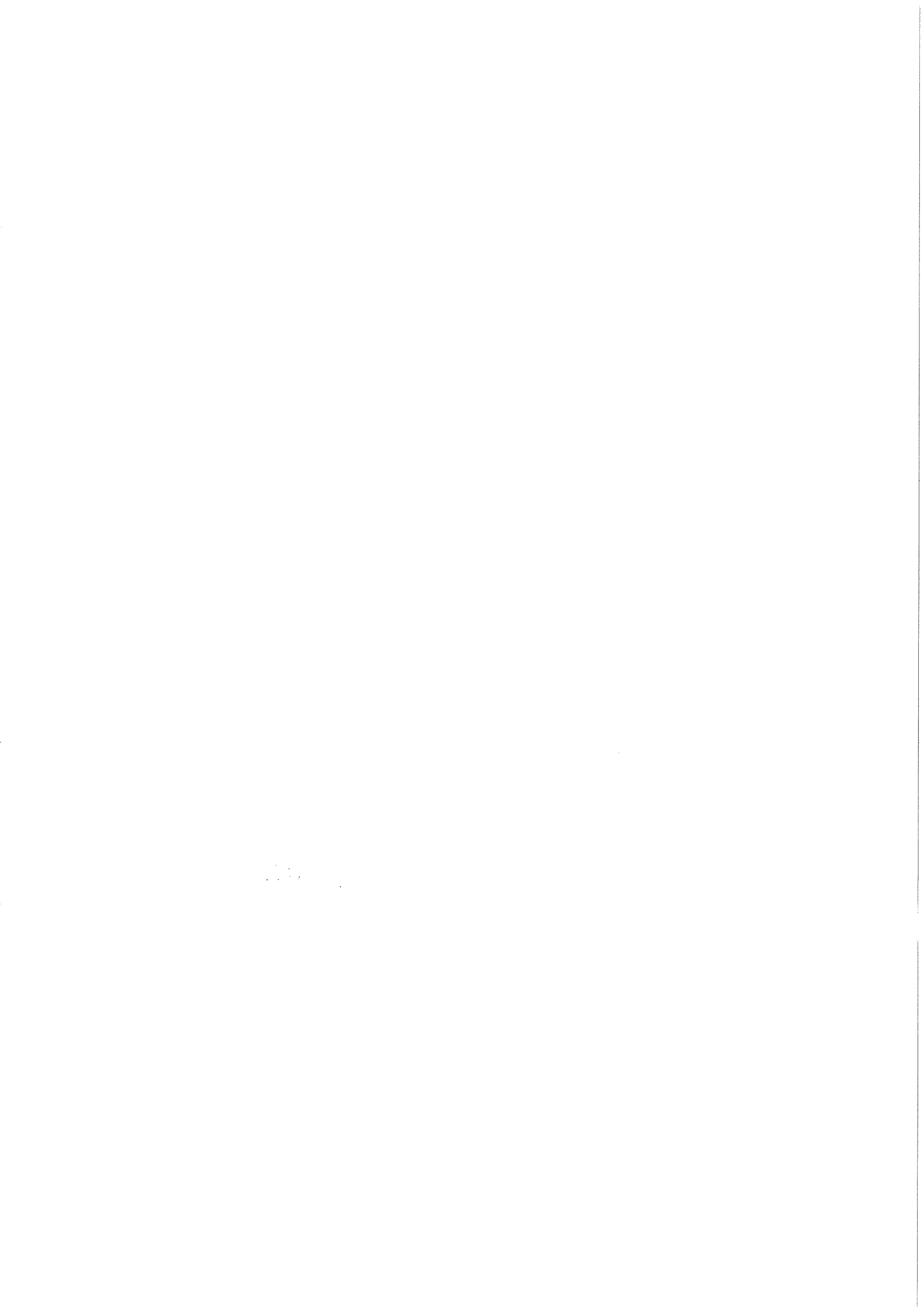

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

(SIGN)
Marianne G Mancini
økonomidirektør

Vedlegg:

Kopi av utkast til brev til Kunnskapsdepartementet m/spesifikasjon av budsjettforslaget
Kopi av utdrag fra den politiske plattformen for en regjering utgått av Høyre og Fremskrittspartiet

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato:
Deres ref.:
Vår ref.:

Innspill til statsbudsjett 2015 fra Universitetet i Oslo (UiO)

Den nye regjeringen tilkjenne gir i sin erklæring ambisjoner for norske universiteter og norsk forskning og høyere utdanning, som er sterkt sammenfallende med UiOs ambisjoner om å bli et ledende europeisk forskningsuniversitet innen 2020.

UiOs referanseramme er internasjonal. Vi sammenligner vårt universitets resultater med det de beste oppnår i Norden og Europa.

I den internasjonale konkurransen er det helt nødvendig med spissmiljøer og konsentrasjon av ressurser for å vinne frem. I Norge er UiO det universitetet som publiserer mest forskning og som i størst grad vinner frem i konkurransen om EU-midler. Per i dag har UiO 23 ERC-bevilgninger til banebrytende forskning. På internasjonale universitetsrangeringer ligger de andre norske universitetene langt bak UiO. På Shanghai ARWU-rangeringen ligger UiO på 19. plass i Europa. Målinger som sammenligner fagmiljøer er mest treffsikre. I *QS World University Rankings by Subject* for 2013 har UiO flere fagmiljøer blant de 50 og 100 beste i verden (3000 universiteter vurderes). Vi har ambisjoner om flere fagmiljøer blant de 10 beste i verden.

For å sikre internasjonale toppmiljøer som kan nå opp i konkurransen om EU-midler, er det nødvendig med spissede investeringer som styrker eksisterende miljøer og gjør det mulig å bygge opp nye, konkurransedyktige miljøer. Det er også viktig å sikre mekanismer som gjør institusjonene i stand til å møte kravene om egenandel når man vinner frem i konkurransen.

Det som kjennetegner de beste universitetene internasjonalt er en sterk kobling mellom forskning og utdanning, evne til å rekruttere de beste studentene og forskerne, et godt forholdstall mellom

Rektor

Postadr.: Postboks 1072 Blindern, 0316 Oslo
Kontoradr.: Lucy Smiths hus,
Problemveien 7, 9. et., 0313 Oslo

Telefon: 22 85 63 03
Telefaks: 22 85 44 42
postmottak@admin.uio.no
www.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

lærere og studenter, samt moderne bygg og vitenskapelig utstyr som er tilpasset morgendagens utdanning og forskning.

UiO tar selv grep for å styrke disse forholdene ved vårt universitet. Særlig har vi jobbet med å styrke vår toppforskning, studiekvalitet og infrastruktur. Vi gjennomfører også et stort "jobbe smartere" prosjekt for å forenkle og profesjonalisere vår administrasjon, og samtidig overføre midler fra administrasjon til forskning og undervisning. Videre jobber vi med å skaffe større grad av privat forskningsfinansiering. UiO jobber også med å utvikle sitt næringslivssamarbeid. 2013 er *Innovasjonsåret* ved UiO. Vårt innovasjonsselskap Inven2 (eies av UiO og Helse Sørøst) er nå det største i Norden, og kommersialiseringer derfra har gitt opphav til mange nye arbeidsplasser.

Skal vi virkelig løfte oss i internasjonal sammenheng, er det behov for en god dialog med den nye regjeringen der vi kan gå nærmere inn i hvilke grep vi selv tar for å bli et fremragende europeisk forskningsuniversitet, og hvordan myndighetene kan understøtte vårt arbeid med å levere stadig bedre resultater. Vi er trygge på at hovedgrepene fra statens side må være en styrking av grunnbevilgningen og styrking av infrastrukturen.

Økt grunnbevilgning vil gi et sterkere strategisk handlingsrom, og mulighet til å utvikle vår internasjonaliseringsstrategi for å sikre internasjonal konkurransedyktighet. En god start på en slik opptrapping vil være å ta igjen etterslepet på resultatbasert omfordeling (RBO). Styrking vil da være prestasjonsbasert.

UiO har økt sin forskningspublisering med 37 prosent målt i publikasjonspoeng siden 2006. Snakker vi om publikasjoner er økningen på 66 prosent. UiO har altså hevet seg, men dette har så langt gitt liten uttelling i form av midler til videreutvikling. Dersom prisene for publikasjonspoeng i 2006-budsjettet hadde blitt opprettholdt til 2013 (og justert for lønns- og prisutvikling), hadde UH-sektoren disponert over 1,1 milliard kroner mer i 2014. For UiO alene innebærer dette 360 mill. kroner.

Det foreslås at regjeringen som en start tar igjen etterslepet i RBO med 400 mill. kroner hvert år i tre år.

Infrastruktur i form av arealer og utstyr må oppgraderes. Byggene må tilpasses dagens læring og forskning for at UiO skal kunne tiltrekke seg de beste studentene og forskerne. Dette krever direkte bevilgninger til investeringer, og at institusjonen settes i stand til også å kunne håndtere de økte driftskostnadene som følge av investeringene.

Dette gjelder både nybygg og oppgradering av eksisterende arealer. Vedlikeholds- og rehabiliteringsutfordringen ved UiO er beregnet å utgjøre om lag fem milliarder kroner. UiO har avsatt betydelige midler til rehabilitering av bygningsmassen. For å løfte oss til det som kreves av et

moderne universitet er det behov for omfattende bistand fra statens side. Vi foreslår at det lages en langsiktig opptrappingsplan.

UiO har over eget budsjett avsatt 100 mill. kroner for 2014 i ekstraordinære investeringer til vitenskapelig utstyr. Videre satsing er avhengig av at staten går inn med finansiering.

UiO har også en rekke større nybygg og totalrehabiliteringer som er avgjørende for å heve oss i den internasjonale sammenhengen. Av spesiell betydning er det å realisere det nye *Livsvitenskapsbygget*. Dette er viktig for å gi realfagene, medisinsk og helsefaglig forskning som sammen utgjør feltet Livsvitenskap, gode rammevilkår i framtida. Bygget vil legge til rette for bredt forskningssamarbeid med næringsaktører som bioteknologiselskaper og helseforetak.

Av andre sentrale satsinger er flere prosjekter knyttet til museene viktige, særlig Vikingskipsmuseet på Bygdøy. UiO er gitt ansvaret for å ivareta de nasjonale vikingskipskattene. Dette er en svært krevende oppgave som UiO ikke kan klare uten betydelig statlig engasjement.

I tillegg til de to store og langsiktige utfordringene knyttet til grunnbevilgning og infrastruktur, ønsker vi å peke på noen mindre og konkrete grep.

- *Finansieringen til forskerinitierte prosjekter bør styrkes.* I dag er innvilgelsesprosenten for søknader om prosjektmidler så lav (ofte under 10 prosent), at den virker som et direkte disinsentiv. UiO ønsker også at økt friprosjektstøtte fra nå av ikke blir basert på spleiselagstenking, for dette har ikke UiO handlingsrom til.
- *Stipendiater og studieplasser.* UiO ønsker flere frie studieplasser som vi kan bruke i henhold til våre egne strategiske prioriteringer. I tillegg ønsker vi flere nye fullfinansierte stipendiatstillinger.
- *Styrking av lektorutdanningen.* UiO har som mål (Strategi 2020) å tilby landets beste lektorutdanning. UiOs lektorutdanning skal være en godt integrert, forskningsbasert og profesjonsrelevant utdanning. I ny rammeplan for utdanningen økte kravet til praksis. For å sikre praksisopplæring av høy kvalitet samt sikre sammenhengen mellom fag og praksis i utdanningen er institusjonene avhengig av tilstrekkelig finansiering. UiO foreslår derfor en styrking av finansieringen av lektorutdanningen.

Mer enn noen gang har vi behov for et kritisk blikk på den norske finansieringsmodellen for utdanning, forskning og innovasjon. Det er positivt at det er opprettet et utvalg for å gjennomgå finansieringsmodellen av norske universiteter og høyskoler, og det skal utmeisles en langtidsplan for sektoren. Det bør etableres ordninger som gjør det mulig å konkurrere om finansiering for gode innovasjonsprosjekter ved universitetene.

Fremover blir det viktig å satse på sterke fagmiljø, bevisst internasjonal rekruttering, tverrfaglighet, samt en tettere kobling mellom forskning og utdanning. Vi håper vi kan få til et løft i samarbeid med den nye regjeringen, som gjør oss bedre i stand til å nå UiOs ambisiøse mål om å bli et fremragende europeisk forskningsuniversitet.

Vedlagt følger spesifisering av budsjettinnspillene.

Med hilsen

Ole Petter Ottersen
rektor

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Saksbehandler:

Cecilie Grønntun/22854092, cecilie.gronntun@admin.uio.no
Stein Helgesen/22858348, stein.helgesen@admin.uio.no

1. Satsingsforslag innenfor rammen

Beregningene av UiOs antatte budsjettrammer for 2015 bygger på forslag til statsbudsjett for 2014, enhetenes innspill til uttelling for studiepoengproduksjon og utvekslingsstudenter, samt uttelling for kandidater og publikasjoner. Det forutsettes også videreføring i 2015 av de påbegynte satsingene.

Tallmessig oppsummering (beløp i 1000 kr)

	Budsjettforslag 2015 (innenfor rammen)
Ikke lønns- og prisjustert	
Konsekvensjustering	
Bevilgning 2014	4 723 446
Endring resultater utdanningskomponenten	0
Endring forskningskomponenten i RBO	0
Nye studieplasser 2009	790
Nye studieplasser 2011	6 290
Nye studieplasser 2012	7 490
Nye stipendiater 2014 – Helårsvirkning	7 334
Sum konsekvensjustert	4 745 350

2. Satsingsforslag utenfor rammen

De overordnede vurderingene bak Universitetet i Oslos budsjettforslag for 2015 er kommentert i oversendelsesbrevet. De konkrete forslagene er konkretisert nedenfor, og omhandler dels sektorovergrepene forslag og dels UiO-spesifikke forslag.

Sum konsekvensjustert	4 745 350
------------------------------	------------------

Nye forslag	UiO :	UH-sektoren :
A: Økt grunnfinansiering		
• Økt grunnbevilgning/videreutvikling av RBO1)		400 000
B: Infrastruktur		
• Økt vedlikeholdsnivå (varig)	100 000	
• Ta igjen vedlikeholdsetterslep	300 000	
• Prosjekter under utredning	Beløp ikke avklart	
• Forskningsinfrastruktur	100 000	
C: Frie forskningsmidler		
• Varig økning forskerinitierte prosjekter 1)		100 000
D: Styrking av lærerutdanningen	10 000	
E: Nye frie studieplasser	15 000	
F: Nye stipendiatstillinger/postdoc	30 000	
Sum nye forslag	555 000	500 000

Totalt – konsekvensjustering + nye forslag	5 300 350
---	------------------

1) Gjelder hele sektoren, ikke bare UiO

A : STYRKING AV UIO SOM ET LEDENDE FORSKNINGSUNIVERSITET

Økt grunnbevilgning

Økt grunnbevilgning vil gi et sterkere strategisk handlingsrom, og mulighet til å utvikle vår internasjonaliseringsstrategi for å sikre internasjonal konkurransedyktighet. En god start på opptrapping av grunnbevilgningen vil være å øke midlene til den resultatbaserte omfordelingen (RBO).

Satsingen i forskningsbudsjettene skjer i dag i stor grad gjennom økte kontingenter til EU. Det er viktig å sikre mekanismer som gjør institusjonene i stand til å møte kravene om egenandel når man vinner frem i konkurransen. Økt RBO vil kanalisere ressurser til de institusjoner som leverer gode resultater, og vil styrke arbeidet med å hente ut mer midler fra EU. En økt ramme vil også bidra til å sikre tilstrekkelige forskningsmidler til aktivt publiserende forskere som ikke har nådd opp i konkurransen om Sentre for Fremragende Forskning eller tilsvarende satsinger. Samtidig vil økningen av RBO-rammen sette oss i stand til å styrke forskningsbasert undervisning.

Dersom prisene for publikasjonspoeng i 2006-budsjettet hadde blitt opprettholdt til 2014 (og justert for lønns- og prisutvikling), hadde UH-sektoren disponert i overkant av 1,1 mrd. kroner mer i 2014. For UiO alene innebærer dette 360 mill. kroner). Det er behov for å hente inn dette gjennom en opptrappingsplan i de kommende budsjettene.

UiO ber om at en styrking av grunnfinansieringen starter med en opptrapping av RBO-midlene slik at etterslepet kan tas igjen på tre år. Dette tilsier en økning på 400 mill. kroner i 2015 med en videre opptrapping på 400 mill. kroner per år i de to påfølgende år.

B: INFRASTRUKTUR

Vedlikehold

Det er nødvendig å satse mer på moderne bygg og vitenskapelig utstyr. Byggene må tilpasses dagens læring og forskning for at UiO skal kunne tiltrekke seg de beste studentene og forskerne. Å sikre institusjonene moderne bygg og utstyr krever både direkte bevilgninger til investeringer og at institusjonene settes i stand til også å kunne håndtere de økte driftskostnadene som følge av investeringene.

Riksrevisjonens undersøkelse om statens forvaltning av eiendomsmassen i universitets- og høyskolesektoren (Dok 3:4 2012-2013) viser at sektorens selvforvaltende institusjoner har en bygningsmasse med svært omfattende og økende vedlikeholdsbehov. De eldste institusjonene sliter tyngst.

UiO har i flere år påpekt problemet og de mange negative konsekvensene dette har for virksomheten. Spesielt gjelder dette for eksperimentelle fag med behov for tidsmessige laboratorier og spesialrom. I tillegg til generelt renoveringsbehov kommer krav til læringsmiljø og ny funksjonalitet, ønsker om energiøkonomisering og klimanøytralitet, universell utforming og vernehensyn.

UiO har over flere år økt tildelingen til rehabilitering av bygningsmassen betydelig. I perioden 2012/2013 rehabiliteres til sammen 12 etasjer i høyblokkene på øvre Blindern. Etterslepet er imidlertid stort, og UiO har ingen mulighet til å make investeringene til de største prosjektene uten store konsekvenser for kjerneoppgavene. UiO gjennomfører derfor nå et omfattende arbeid med å revidere universitetets masterplan for alle campus-områdene i Oslo. Revidert plan vil bli lagt frem for universitetsstyret våren 2014 og vil gi et ajourført grunnlag for prioriteringer både av rehabiliteringsprosjekter og av nybygg ved UiO, i et langsiktig perspektiv. Vedtatt plan vil bli lagt til grunn for satsingsforslag utenfor rammen når det gjelder bygg ved UiO de kommende årene.

Fram til 2015 har UiO selv satt av midler over eget budsjett, og bygger opp kompetanse og kapasitet til å kunne omsette økte vedlikeholdsmidler på en effektiv måte. Fra 2015 vil derimot UiO være avhengig av statlige midler for å kunne følge opp arbeidet med å redusere det omfattende vedlikeholdsetterslepet. Det er derfor lagt opp til at økt bevilgning fra statens side først kommer inn i budsjettet for 2015 med 200 mill. kroner, som deretter økes til 400 mill. kroner årlig.

Dette innebærer at det er behov for å trekke et skarpere skille mellom hva institusjonene selv må ta ansvaret for og hvilke prosjekter som er av en størrelsesorden som tilsier egen statlig behandling og bevilgning.

For å etablere et riktigere nivå på de årlige vedlikeholdskostnadene søker UiO fra 2015 om en tildeling på 100 mill. kroner. For over tid å redusere det eksisterende etterslepet på 4-5 mrd. kroner er det i tillegg et behov på 300 mill. kroner årlig i den kommende 10-årsperioden.

Prosjekter under utredning

Kunnskapsdepartementet (KD) har i årene 2008-2013, i samarbeid med universitetet, arbeidet med konseptvalgutredninger for en rekke store prosjekter som er faglig viktige for den videre utviklingen av universitetet. Arbeidet har vært omfattende med mange involverte og har naturlig nok skapt forventninger. Følgende prosjekter er utredet:

- Livsvitenskapsbygg - inklusive kjemi og farmasi
- Nybygg for Kulturhistorisk museum (KHM)
- Nytt klinikkbygg for Det odontologiske fakultet

I tillegg ble det i 2009, på oppdrag fra KD, utarbeidet et funksjons- og romprogram for et komplett og oppgradert anlegg for Naturhistorisk museum på Tøyen. Programmet ble oversendt KD i mars 2009.

Livsvitenskapsbygg - inklusive kjemi og farmasi

Forsknings- og undervisningsbygg for livsvitenskap inkludert kjemi og farmasi, i Gaustadbekkdalen er UiOs høyest prioriterte prosjekt. I Prop. 1S har regjeringen bestemt at konvergenskonseptet skal legges til grunn for videre utredning av prosjektet. På oppdrag fra KD - og i samarbeid med UiO - er Statsbygg i gang med å forberede prosjektoppstart. Det tas sikte på et ferdig skisseprosjekt medio 2015. Det er avsatt 87 mill. kroner til dette arbeidet innenfor Statsbyggs budsjetttrammer fordelt over flere år. Det er viktig for UiO at arbeidet med prosjektet ikke forsinkes av manglende bevilgninger.

Utvikling av Kulturhistorisk museum

- Vikingtidsmuseum for Kulturhistorisk museum på Bygdøy
- Nybygg og rehabilitering for Kulturhistorisk museum på Tullinløkka

Regjeringen vedtok i juni 2013 følgende hovedkonsept for Kulturhistorisk museum:

Det etableres et vikingtidsmuseum på Bygdøy. Det øvrige museet bygges ut i sentrum, med rehabilitering av Historisk museum og med utstillingslokaler i tilstøtende nybygg. Magasinering og gjenstandsbehandling lokaliseres på Økern.

Som første del av KHM-prosjektet har UiO startet detaljering av romprogram og utvikling av et grunnlagsnotat for plan- og designkonkurranse med etterfølgende planlegging for et vikingtidsmuseum på Bygdøy.

UiO ber om 15 mill. kroner i planleggingsmidler i revidert statsbudsjett for 2014 til et vikingtidsmuseum på Bygdøy, herunder midler til arbeid med ny reguleringsplan.

Nytt klinikkbygg for odontologi:

Konseptvalgutredningen for et nytt klinikkbygg for Det odontologiske fakultet ble ferdigstilt i mars 2013. Kvalitetssikringen antas ferdig i november 2013 med endelig konseptvalg i 2014. Utredningen er gjort uavhengig av tomtevalg. UiO ber om at konseptvalget følges opp med tomte vurderinger i 2014.

Utstillingsveksthus på Tøyen

Statsbygg avsluttet i november 2011 forprosjektet for et nytt utstillingsveksthus på Tøyen. I mai 2013 informerte UiO KD om at det planlagte veksthusprosjektet ikke tilfredsstiller funksjons- og klimakrav for et moderne utstillingsveksthus og at UiO ønsket å skrinlegge prosjektet til fordel for et mer funksjonelt veksthus med moderne og bærekraftige løsninger. UiO arbeider nå med å utarbeide et nytt romprogram og nye kravspesifikasjoner for et nytt veksthusprosjekt.

I denne situasjonen ber UiO om at nytt Utstillingsveksthus på Tøyen blir prioritert opp og realisert i årene 2015-2017. Utstillingsveksthuset forutsettes gjennomført innenfor de kostnadsrammer som Finansdepartementet tidligere har godkjent. Om KD ber Statsbygg starte en ny prosjektprosess så snart endelig program er behandlet, bør det være mulig å realisere dette byggprosjektet relativt raskt. Tomten er regulert og Oslo kommune vil inkludere utstillingsveksthuset i den nye Tøyen vitenpark - dvs. kommunens opprusting av det sentrale Tøyenområdet etter Munch-forliket våren 2013.

Forskningsinfrastruktur

Forskningsinfrastruktur blir stadig mer avansert og kostnadskreven, og er derfor et kritisk område for nasjonalt og internasjonalt samarbeid. De avanserte infrastrukturene er drivere for innovasjon og nyskaping både innen og mellom fagområder og disipliner. Det er derfor av avgjørende betydning for UiO å bygge samarbeid rundt teknologi og infrastruktur som styrker egne fagmiljøer.

UiO har over eget budsjett avsatt 100 mill. kroner for 2014 i ekstraordinære investeringer til vitenskapelig utstyr. Videre satsning er avhengig av at staten går inn med finansiering.

UiO ber om at det over en periode på minst fem år avsettes 100 mill. kroner pr år til oppgradering og nyanskaffelser av vitenskapelig utstyr.

Det bør også vurderes å styrke de tyngste nasjonale behovene for forskningsinfrastruktur gjennom en styrking av NFRs midler til dette.

C: FRIE FORSKNINGSMIDLER

Videre opptrapping av finansieringen av forskerinitierte prosjekter (gjelder UH-sektoren)
Som et ledd i opptrappingsplanen for å styrke norsk forskning anser UiO at det er nødvendig med en videre opptrapping av finansieringen av forskerinitierte prosjekter.

UiO ber om en varig opptrapping av finansieringen av forskerinitierte prosjekter som kanaliseres til NFR med 100 mill. kroner fra 2015.

D: STYRKING AV LÆRERUTDANNINGEN

UiO har som mål (Strategi 2020) å tilby landets beste lektorutdanning. UiOs lektorutdanning skal være en godt integrert, forskningsbasert og profesjonsrelevant utdanning.

En faglig god lektorutdanning krever nært samarbeid mellom de involverte fakultetene i UiOs lektorutdanning, skoleeiere og enkeltskoler. For å sikre praksisopplæring av høy kvalitet samt sikre sammenhengen mellom fag

og praksis i utdanningen er institusjonene avhengig av tilstrekkelig finansiering. En økning i antall studieplasser fremover må derfor skje innenfor finansieringskategori C.

Vi ønsker samtidig å presisere at praksiselementet i studiene er et mer gjennomgående problem på for eksempel odontologi, medisin og psykologi.

UiO foreslår en styrking av finansieringen av lektorutdanningen med bakgrunn i økningen av praksiskomponenten. Det foreslås for 2015 en økning på 10 mill. kroner.

E: NYE FRIE STUDIEPLASSER

De studieplassene som er tildelt de senere år har i stor grad vært øremerkede plasser. Universitetet i Oslo ser nå et behov for frie studieplassmidler (i finansieringskategori B) som vi kan bruke i henhold til våre egne strategiske prioriteringer.

I tråd med Forskningsmeldingen 2013 ønsker UiO å videreutvikle studieprogramporteføljen slik at koblingen mellom forskning og utdanning blir enda tydeligere og gjennomsyrrer hele studietilbudet. Dette krever strategisk handlingsrom. Det må utvikles mekanismer som bidrar til at institusjonene får større frihet, eksempelvis til å bytte ut billige studieplasser på bachelornivå med dyrere studieplasser i fag som bidrar til å oppfylle strategiske mål.

UiO foreslår for 2015 100 frie studieplasser, fortrinnsvis 2-årige masterstudier, og ber derfor om en budsjettøkning på 15 mill. kroner.

F: NYE STIPENDIATSTILLINGER/POSTDOC

Universitetssektoren ser at det fortsatt er behov for å styrke forskerrekutteringen. UiO ber om at vi tildeles flere fullfinansierte stipendiatstillinger i de kommende budsjetter. Det er viktig med en fleksibilitet slik at en andel av rekrutteringsstillingene kan brukes til postdoktorstillinger det hvor det er behov.

UiO foreslår for 2015 30 mill. kroner til nye stipendiatstillinger.

I: OPPSUMMERING**Satsingstiltak utenfor rammen - Universitetet i Oslo**

Tiltak A	Kap./post	2015	2016	2017
Økt grunnbevilgning/videreutvikling RBO 1)	50	400	800	1200
Sum	50	400	800	1200

1) Gjelder hele sektoren, ikke bare UiO

Tiltak B	Kap./post	2015	2016	2017
Økt vedlikeholdsnivå (varig)	50	100	100	100
Ta igjen vedlikeholdsetterslep	50	300	300	300
Prosjekter under utredning (Beløp ikke avklart)				
Forskningsinfrastruktur	50	100	100	100
Sum	50	500	500	500

Tiltak C	Kap./post	2015	2016	2017
Frie forskningsmidler 1)	50	100	100	100
Sum	50	100	100	100

1)Gjelder hele sektoren, ikke bare UiO

Tiltak D	Kap./post	2015	2016	2017
Styrking av lærerutdanningen	50	10	10	10
Sum	50	10	10	10

Tiltak E	Kap./post	2015	2016	2017
Nye frie studieplasser	50	15	15	15
Sum		15	15	15

Tiltak F	Kap./post	2015	2016	2017
Nye stipendiatstillinger/postdoc	50	30	30	30
Sum		30	30	30

Sum totalt innenfor UiOs rammer		555	555	555
Sum totalt forslag som gjelder UH-sektoren		500	900	1300

VEDLEGG

Politisk plattform

for en regjering utgått av Høyre og Fremskrittspartiet

Sundvollen, 7. oktober 2013

1 – Innledning.....	3
2 – Arbeid og sosial.....	8
3 – Barn, familie og inkludering.....	12
4 – Justis, beredskap og innvandring	16
5 – Økonomi og næringsliv.....	24
6 – Fiskeri og landbruk	31
7 – Fornyelse, administrasjon og kirke.....	35
8 – Sikkerhet og forsvar.....	39
9 – Helse og omsorg	41
10 – Kommunal	47
11 – Kultur	51
12 – Kunnskap	54
13 – Miljø og klima	60
14 – Olje og energi.....	62
15 – Samferdsel	65
16 – Utenriks og bistand.....	70
17 – Nordområdene	74

12 – Kunnskap

En god skole gir elevene kunnskap og er det viktigste bidraget til sosial mobilitet i samfunnet. Norge trenger tilgang på dyktige fagfolk, og derfor vil regjeringen gjennomføre et eget yrkesfagsløft. En høyere utdanning fundert på kvalitet gir oss kompetente arbeidstakere. Kvalitet i forskningen legger grunnlaget for nye innovasjoner som skaper trygge arbeidsplasser.

I en globalisert verden blir kunnskap et stadig viktigere verktøy i den internasjonale konkurransen mellom landene. Regjeringen vil vektlegge en stor satsing på kunnskap som avgjørende for å styrke norsk konkurransekraft og bygge landet for fremtiden.

Barnehager

Barnehagen skal gi trygg og god omsorg og samtidig stimulere til lek og utvikling på barns premisser. Regjeringen vil styrke bruken av norsk og språkutviklingen i barnehagen for å forberede barna på skole og utdanning. De ansatte er barnehagens viktigste ressurs, og god kvalitet i barnehagen er avhengig av deres kompetanse. Regjeringen vil arbeide for et stort mangfold av ulike barnehager med fleksible åpningstider slik at tilbudet er tilpasset behovet hos det enkelte barn og den enkelte familie.

Regjeringen vil:

- Løfte kvaliteten i barnehagene.
- Styrke etter- og videreutdanningen slik at flere ansatte får barnefaglig kompetanse.
- Utdanne flere pedagoger.
- Innføre uavhengig tilsyn med barnehagene.
- Sikre likebehandling av alle barnehager, forenkle finansieringsordningen samt likestille regnskapsforskriftene for offentlige og private barnehager.
- Gjøre mest mulig informasjon om barnehagene åpent tilgjengelig og utarbeide felles nasjonale indikatorer for kvalitet.
- Arbeide for økt fleksibilitet i barnehageopptaket.
- Innføre en bemanningsnorm i barnehagene innen 2020.
- Gi nødvendig hjelp til barn som har svake språkferdigheter og stille krav om norskerferdigheter for barnehageansatte.
- Gi barnehager som oppfyller kommunens krav til godkjenning bedre mulighet til å etablere seg.

Lærersatsing

Lærerne er skolens viktigste ressurs. Nøkkelen til å løfte kunnskapen blant elevene er å satse på lærernes kompetanse. Regjeringen vil at dyktige lærere skal fortsette å undervise, og at det skal bli mulig å stige i gradene som lærer og bli spesialist med økt lønn og status. Flere karriereveier i skolen er også viktig for å tiltrekke flere av de flinkeste elevene til lærerstudiet i fremtiden. Staten skal bidra til finansieringen av nye karriereveier i skolen.

Regjeringen vil løfte kvaliteten på lærerutdanningen og utvide tilbudet om etter- og videreutdanning. Påfyll av kompetanse skal gi oppdatert fagkunnskap og utvikle fagkompetansen. På sikt skal det være en rettighet for lærerne, som vil bidra til å gi elevene lærere på høyt faglig og pedagogisk nivå. Tiltaket vil øke elevenes læringsutbytte, derfor skal det på sikt også være en plikt for lærerne å oppfylle kompetansekrav gjennom etter- og videreutdanning. Kommunene har ansvar for etter- og videreutdanning av lærere, men regjeringen vil at staten skal ta en større del av finansieringen.

Regjeringen vil:

- Trappe opp etter- og videreutdanning gradvis, og på sikt innføre rett og plikt til etter- og videreutdanning.
- Gjennomføre et særskilt krafttak innenfor matematikk ved at 10 000 lærere i grunnskolen tilbys videreutdanning i løpet av fem år.
- Gjøre om lærerutdanningen til en femårig mastergradsutdanning.
- Kreve karakteren 4 eller bedre i norsk, matematikk og engelsk for opptak til lærerutdanningen.
- Kreve at alle lærere fra 1. trinn skal ha fordypning i de basisfagene de underviser i.
- Etablere nye karriereveier i skolen ved å innføre nye stillingskategorier, som lærerspesialist.
- Medvirke til at andre yrkesgrupper i skolen frigjør tid for lærerne og skoleledelsen til kjerneoppgavene.
- Etablere en felles IT-plattform for skolen for enklere tilgang til digitale læringsressurser, deling av informasjon og en mer effektiv skolehverdag.
- Forenkle og redusere omfanget av unødvendig byråkrati og rapporteringskrav.

Skole

Skolen skal ha som mål å sikre alle elever grunnleggende ferdigheter når det gjelder å lese, regne, uttrykke seg muntlig og skriftlig, og bruke digitale verktøy. Hovedutfordringen i norsk skole er at for mange for elever ikke tilegner seg disse ferdighetene. Det er en viktig årsak til at mange faller fra eller ikke består videregående opplæring. Regjeringen vil sette inn tiltak for at flere skal tilegne seg grunnleggende ferdigheter.

Regjeringen vil:

- Prioritere elevenes lese- og skriveferdigheter gjennom hele skoleløpet. Tidlig innsats er nøkkelen til mestring og økt læringsutbytte.
- Kartlegge læringsresultatene gjennom hele skoleløpet og sikre full åpenhet om resultater på skolenivå.
- Vurdere å innføre flere skriftlige avgangseksamener for elever på 10. trinn.
- Sette ned et utvalg som skal vurdere norskfaget med sikte på å styrke faget som språkfag, gjøre sidemålsundervisningen mer engasjerende for elevene og forbedre karaktersettingen.
- Gjeninnføre statlig grunnskoler for hørselshemmede.
- Gradvis øke det nasjonale målet om hvor mange elever som skal fullføre og bestå videregående opplæring til 90 prosent.

Skolen skal kvalifisere elevene for arbeidsliv og høyere utdanning. Det er viktig at elevene får medvirke i vurderingen av kvaliteten på undervisningen.

Regjeringen vil:

- La elevene i den videregående opplæringen evaluere undervisningen.
- Gi elevene i den videregående opplæringen rett til fritt skolevalg på tvers av fylkesgrenser.

Skolen skal være en trygg arena for læring og mestring. Regjeringen vil sikre alle elever et godt læringsmiljø gjennom et kontinuerlig arbeid for å forebygge og bekjempe mobbing. Det er også viktig med orden og disiplin i klasserommet. For barn i barnevernsinstitusjoner og ungdom ved rusinstitusjoner er det viktig å sikre et godt og individuelt tilpasset skoletilbud.

Regjeringen vil:

- Gi elever med lese- og skrivevansker tilgang til gratis PC med nødvendig programvare.
- Styrke rådgivningstjenesten for å støtte elevene i viktige utdanningsvalg og sosiale spørsmål. Det skal stilles krav om regelmessig etterutdanning.
- Legge til rette for at skolene sikrer daglig fysisk aktivitet for elevene.
- Sørge for at det er mobberen som bytter skole i mobbesaker der skolebytte er eneste løsning.
- La den enkelte skole fastsette regler for bruk av religiøse plagg og symboler der hvor skolen selv finner det nødvendig.
- Gi kommunene frihet til å avgjøre om de vil ha en skolefruktordning, og på hvilket trinn det skal tilbys leksehjelp.

Regjeringen vil åpne for at flere kan drive offentlig finansierte friskoler, og gjeninnføre en lov om frittstående skoler der kravet til formål erstattes med krav til innhold og kvalitet. Skoler som oppfyller vilkårene skal ha rett til godkjenning, med mindre en helhetsvurdering tilsier at godkjenning vil gi negative konsekvenser for det offentlige skoletilbudet. Regjeringen vil vurdere kapitaltilskudd til etablerte friskoler for oppgradering av eldre bygningsmasse. Friskoler skal ikke kunne betale utbytte til eierne.

Regjeringen vil utvide samarbeidet med næringslivet for å øke elevenes interesse og læringsutbytte. Regjeringen vil gjøre det enklere for elever som trenger ekstra utfordringer å ta fag på høyere nivå.

Regjeringen vil:

- Stimulere til tettere samarbeid mellom skoler, bedrifter og forskningsmiljøer. Skolene skal lettere kunne spille på kompetanse i næringslivet i undervisningen.
- Utvikle temaskoler i ungdomsskolen og den videregående skolen, for eksempel realfagsgymnas, i samarbeid med høyere utdanningsinstitusjoner.
- Styrke Ungt Entreprenørskap som en viktig arena for samarbeid med arbeidslivet.

- Etablere en teknologisk skolesekk etter modell fra den kulturelle skolesekken.
- Gjøre det lettere for elever som trenger ekstra utfordringer å ta fag på et høyere nivå.

Yrkesfagsløft

Fag- og yrkesopplæringen skal utdanne gode fagfolk. Både bedrifter og offentlig sektor vil i fremtiden ha et stort behov for dyktige medarbeidere med fag- og yrkesutdanning. Derfor er det nødvendig å heve statusen til yrkesfagene og bekjempe et uakseptabelt høyt frafall. Det trengs flere lærlingeplasser og flere tilpassede utdanningsløp. Regjeringen vil på den bakgrunn gjennomføre et yrkesfagsløft.

Regjeringen vil:

- Øke lærlingstilskuddet.
- Innføre mer ambisiøse mål for offentlige virksomheters inntak av lærlinger.
- Tillate alternative opplæringsløp, som for eksempel praksisnære opplæringsprogrammer i bedriftene.
- Utvide praksisbrevordningen, med mål om at alle fylker skal tilby dette.
- Videreutvikle tilbudet til elever som vil kombinere fagbrev og studiekompetanse, for eksempel tekniske allmennfag (TAF), med mål om at alle fylker skal tilby dette.
- Sørge for en yrkesretting av fellesfagene på yrkesfaglige utdanningsprogrammer.
- Styrke muligheten for at yrkesfagelever kan veksle mellom opplæring i skole og bedrift.
- Styrke Y-veien og stoppe innføringen av opptak til enkelte studier på høyere utdanning basert på fagbrev.

Høyere utdanning

Norge har en kunnskapsbasert økonomi som skal hevde seg i en globalisert verden der kapital, kunnskap og arbeidsplasser beveger seg stadig raskere over landegrensene. Fundamentet for vår fremtidige verdiskaping og velferd ligger i å realisere kunnskapssamfunnet.

Norge kan aldri bli billigst, men vi kan bli best. Det gjør kunnskap til et suksesskriterium for at vi skal hevde oss i den internasjonale konkurransen. Regjeringen vil møte denne utfordringen ved å prioritere investeringer i utdanning og kompetanse, slik at vi kan omsette kunnskap til verdiskaping.

I årene som kommer vil universitets- og høyskolesektoren spille en stadig viktigere rolle for å utdanne studenter med høy kompetanse til næringsliv og offentlig sektor. Regjeringen ønsker derfor å utvikle flere verdensledende universitetsmiljøer. Det krever at den resultatbaserte andelen av finansieringen til høyere utdanningsinstitusjoner øker. Kriteriene for å måle resultater skal utredes for å reflektere forskningskvalitet og forskningsproduktivitet.

Profesjonsutdanningene ved universitetene og høyskolene må møte arbeidslivets behov for kompetanse. I et globalt arbeidsmarked har det stor verdi at norske studenter tar hele eller deler av utdanningen i utlandet, og at utenlandske studenter kommer til norske utdanningsinstitusjoner.

Regjeringen vil:

- Øke grunnfinansieringen av utdanningsinstitusjonene.
- Øke andelen av finansieringen til universitets- og høyskolesektoren som er resultatbasert. Kriteriene for resultater skal utredes.
- Fryse strukturen i høyere utdanning inntil effekten av nye universitetsopprettelser er evaluert, og sikre at vi får en struktur som gir miljøer med sterke fagprofiler.
- Satse på utvikling av fremragende studietilbud gjennom å benytte vitenskapelig spisskompetanse etter modell fra sentre for fremragende forskning.
- Øke opptakskapasiteten innen ingeniør- og realfag.
- Heve inntektstaket for studenter og justere studiestøtten utover pris- og kostnadsvekst.
- Innføre studiestøtte til førsteåret ved bachelorstudier i ikke-vestlige land og til freshman-året i USA.
- Bygge ut flere studentboliger og forenkle regelverket slik at det blir enklere å samarbeide med private.
- Styrke de tekniske fagskolene og gjeninnføre statlig finansiering av fagskolene.
- Styrke NOKUTs arbeid med å heve kvaliteten i utdanningen og i institusjonene.

Forskning

Forskning er grunnleggende for å fremskaffe ny viten og ny teknologi som bringer verden fremover. Ny kunnskap og innovasjon vil være en sentral drivkraft for å skape trygge arbeidsplasser. De norske investeringene i forskning og innovasjon ligger under gjennomsnittet blant landene i OECD, og langt bak nordiske land. Det er spesielt næringslivets investeringer i forskning og utvikling som trekker ned, og vi scorer for dårlig på EUs rangering av europeiske lands innovative evne. Regjeringen vil bruke offentlige midler for å stimulere til økte investeringer i forskning og innovasjon i næringslivet.

Regjeringen vil ha høye ambisjoner for Norge som kunnskapsnasjon. Den offentlige satsingen på forskning må opp på et høyere nivå og holde tritt med utviklingen i andre land. Det må bli mer attraktivt å investere risikokapital i kommersialisering av forskning og innovasjon.

Regjeringen vil:

- Styrke forskningsinnsatsen for å nå målet om at forskning skal utgjøre 3 pst av BNP innen 2030.
- Fremme fremragende forskningsmiljøer ved å starte opp flere Global Centres of Expertise.
- Styrke forskningsrådets åpne programmer som legger avgjørende vekt på kvalitet, som Sentre for fremragende forskning (SFF), Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) og Forskningssentre for miljøvennlig energi (FME).
- Øke den frie prosjektstøtten for å fremme banebrytende forskning.
- Arbeide for, og stimulere til, økt internasjonalisering av forskningen, eksempelvis gjennom deltakelse i EUs rammeprogrammer.
- Styrke programmer for kommersialisering av forskningsresultater blant studenter og forskere.
- Øke midlene til såkornfondene for å videreutvikle nye bedrifter og innovasjoner.

- Stimulere til mer forskning i næringslivet og sterkere samhandling med academia, blant annet gjennom å bedre Skattefunn og gaveforsterkningsordningen, og utvide Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) og nærings-PhDer.
- Forenkle byråkratiet rundt søknader om forskningsmidler.

Voksenopplæring

Arbeidslivet endrer seg raskt og stiller økende krav til kompetanse blant arbeidstakerne. Det gir mennesker i alle aldre behov for påfyll av kunnskap underveis i yrkeskarrieren. Mange som faller utenfor arbeidslivet som følge av økte kompetansekrav har lese- og skrivevansker. Regjeringen vil iverksette en nasjonal satsing på tiltak rettet mot voksne med svak lesekompetanse og mangelfulle grunnleggende ferdigheter, og styrke koordineringen av voksenopplæringen.

Regjeringen vil:

- Gi livslang rett til videregående opplæring.
- Trappe opp bevilgningene til Program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA).
- Sikre at alle som står utenfor arbeidsmarkedet, og som får hjelp av offentlige etater, automatisk får tilbud om kartlegging av grunnleggende ferdigheter.
- Innføre en generell rett til kartlegging av grunnleggende ferdigheter for voksne.
- Opprette et program for basiskompetanse i frivilligheten (BKF), der landsomfattende frivillige organisasjoner og frivillighetssentralene kan søke om støtte til opplæringsaktiviteter for personer med manglende lesekompetanse.